

op onwettige wegen. Het vraagstuk was voor gansch West-Indië: hoe krijgen wij het best de zwarte werkkrachten daar waar zij noodig zijn; de compagnieën, die overal het monopolie hadden, voldeden aan dien eisch maar gebrekkig; dus losten particulieren het probleem op en ontstond de sluikhandel. En, daar vooral de Hollanders en de Zeeuwen daarin (mogen wij zeggen?) hebben uitgemunt, is St. Eustatius het eiland geworden, waarheen de ons reeds bekende lorredraaiers of enterloopers ¹⁾ de slaven aanvoerden, vanwaar dan de vreemde schepen hen kwamen afhalen of ook de onze zelve hen verder brachten. Wij staven het gezegde met enkele voorbeelden.

Op de Engelsche Antillen joeg het monopolie der Royal African Company vooreerst de prijzen op. In 1689 waren er klachten dat negers vroeger voor 7 £ te koop waren en dat men er thans 20 £ voor geven moest. Wanneer zij er waren! Want de aanvoer was zoo ongelijk en onzeker, veelal ook zoo onvoldoende, dat de planters om de aangevoerde negers in letterlijken zin rukten en plukten, en de ongelukkigen bij zulk een inval in het schip van doodelijke angsten vervulden ²⁾. Geen wonder, dat onder zulke omstandigheden de sluikhandel, dat is de clandestiene invoer van St. Eustatius, bloeide. En, doordat de Hollandsche lorredraaiers jaarlijks 2 à 3000 slaven naar ons eiland brachten en vandaar verhandelden, konden zij goedkooper zijn dan de Engelsche compagnie-schepen, in 1731 b.v. 20 %. Alleen op St. Kitts (St. Christoffel) voerden zij aldus van 1721 tot 1723 duizend slaven in. En voor Barbados zijn van 1708 tot 1725 die cijfers aldus, dat de African Company op de officieele rapporten staat met 4226 „stuks” en de lorredraaiers daarop voorkomen met 49777, dat is dus bijna 12 maal zooveel ³⁾. Niet anders op de Deensche Antillen. Hollandsche enterloopers brachten veel meer slaven naar St. Thomas dan de Deensche Compagnie, en volstrekt overtuigend is in dat opzicht een lijst van slavenschepen in Deensch W. Indië 1687—1754, waar schepen of schippers met namen als de Roode Leeuw, de

¹⁾ *Boven* blz. 360 n.1. In Curaçao hief men van negers, die niet met Hollandsche schepen kwamen, 20 pesos. Nu was de slavenhandel daar vooral in Fransche en Spaansche handen. Gevolg, dat zij elders gingen en dat zelfs de Curaçaosche barken van de Kust naar St. Christoffel of St. Eustatius gingen. Aldus Faesch aan X, 25 Maart 1740, port. no. 5 fol. 279v. Andere natiën waren trouwens niet wijzer. In 1731 had Jamaica den impost op slaven verhoogd van 10 op 15 shilling, Pitman *a. w.* pag. 84.

²⁾ *Groans of the plantations* 1689 gebruikt het werkwoord to scramble, bij Pitman *a. w.* pag. 64.

³⁾ Pitman *a. w.* pag. 72, 74 s. Faesch aan X 8 Febr. 1738, port. no. 5 fol. 40: „De Engelschen drijven hier veel slavenhandel. Men kan hier 600 à 1000 negers per jaar verdebiteeren en zou zelfs Berbice uit onzen overvloed kunnen voorzien, ja naar Curaçao en Suriname de slaven in barken kunnen overbrengen. Zij worden hier voor 60 à 80 pesos, ja extra schoon tot 100 door de Engelschen gekogt”.